

- (3) この部屋には一つも椅子がない。[全部否定・モノ]

Það er ekki einn stóll inni í
EXPL COP.IND.PRS.3SG NEG one.M.SG.NOM chair.M.SG.NOM inside in

þessu herbergi.
this.N.SG.DAT room.N.SG.DAT

- (4) その部屋には誰もいない。[全部否定・ヒト]

Það er enginn inni í þessu
EXPL COP.IND.PRS.3SG PN.NEG.M.SG.NOM inside in this.N.SG.DAT

herbergi.
room.N.SG.DAT

- (5) その本はこの部屋にない。[所在文の否定]

Sú bók er ekki inni í þessu
that.F.SG.NOM book.F.SG.NOM COP.IND.PRS.3SG NEG inside in this.N.SG.DAT

herbergi.
room.N.SG.DAT

- (6) この犬は大きくない。[形容詞文の否定]

Þessi hundur er ekki stór.
this.M.SG.NOM dog.M.SG.NOM COP.IND.PRS.3SG NEG big.M.SG.NOM

- (7) この犬はあまり大きくない。[形容詞文の部分否定]

Þessi hundur er ekki svo stór.
this.M.SG.NOM dog.M.SG.NOM COP.IND.PRS.3SG NEG so big.M.SG.NOM.

- (8) この犬はあの犬より大きい。[比較級]

Þessi hundur er stærri en þessi
this.M.SG.NOM dog.M.SG.NOM COP.IND.PRS.3SG big.COM.M.SG.NOM than this.M.SG.NOM

hundur.
dog.M.SG.NOM

アイスランド語の指示代名詞には英語の *this*、*that* のような区別がなく、その場で見えているものを示す場合は発話者からの遠近に関わらず「*þessi*」を用いる。

dýrt.
expensive.N.SG.NOM

(15) 走るな！ [禁止]

Ekki hlaupa!
NEG run.INF

(16) 大きな声を出すな！ [他動詞文の禁止]

- a) Ekki tala svona hátt.
NEG talk.INF so high
- b) Ekki vera með svona mikinn hávaða.
NEG COP.INF with so much.M.SG.ACC noise.M.SG.ACC

それぞれ a)と b)を直訳すると、a)「そんなに大きく話すな」、b)「そんなにたくさん騒音を伴うな」となり、ここでは他動詞文の禁止の表現は見られなかった。

(17) 明日は雨は降らないだろう。 [推量の否定]

Á morgun rignir líklega ekki.
tomorrow rain.IND.PRS.3SG likely NEG

(18) あの人には聞こえないように、小さな声で話してくれ。 [目的節の否定]

Talaðu lágt þannig að hann/hún heyri ekki.
talk.IMP.SG law so that he/she.SG.NOM hear.SBJV.PRS.3SG NEG

(19) 私はあなたを怒らせようと思ってそう言ったんじゃない。 [否定のスコープの調節]

Ég sagði það ekki til að reita
I.NOM say.IND.PST.1SG it.N.SG.ACC NEG to INF arouse.IMP

þig til reiði.
you.SG.ACC to anger.F.SG.GEN

(20) 私が昨日買った本はどこ（にある）？ [内の関係の連体修飾節・目的語]

Hvar er bók-in sem ég
where COP.IND.PRS.3SG book.F.SG.NOM.-the.F.SG.NOM REL I.NOM

keypti í gær?
buy.IND.PST.1SG yesterday

(21) その本を持って来た人は誰（か）？ [内の関係の連体修飾節・主語]

Hver (var það sem) kom með
who COP.IND.PST.3SG it.N.SG.NOM REL come.IND.PST.3SG with

þessa bók?
this.FSG.ACC book.FSG.ACC

括弧内の部分が無くても文が成立するという。

- (22) この部屋が私たちの仕事をしている部屋です。[内の関係の連体修飾節・場所]

Þetta er herbergið þar sem við vinnum.
this.N.SG.NOM COP.IND.PRS.3SG room.N.SG.NOM.-the.N.SG.NOM there REL we.NOM
work.IND.PRS.1PL

- (23) 足が一本折れたあの椅子はもう捨ててしまった。[内の関係の連体修飾節・所有者]

Ég henti því miður stól-num sem
I.NOM throw.IND.PST.1SG unfortunately chair.M.SG.DAT-the.M.SG.DAT REL
var með brotna fót-inn.
COP.IND.PST.3SG with broken.M.SG.ACC foot.M.SG.ACC-the.M.SG.ACC

- (24) ドアを叩いている音が聞こえる。[外の関係の連体修飾節]

Það heyr-ist bankað á hurð-ina.
EXPL hear.IND.PRS.3SG-MID knock.PTCP on door.FSG.ACC-the.FSG.ACC

ここでは外の関係の連体修飾節は用いられていない。

- (25) あの人気が結婚したという噂は本当（か）？ [外の関係の連体修飾節]

Er það satt sem ég heyrði,
COP.IND.PRS.3SG it.N.SG.NOM true.N.SG.NOM REL I.NOM hear.IND.PST.1SG
að hann gift-ist?
COMP he.SG.NOM give in marriage.IND.PST.3SG-MID

直訳すると、「私が聞いた、彼が結婚したというのは本当か？」となる。インフォーマントによると、噂「orðrómur」という語に連体修飾節が伴うような表現は不自然だという。

- (26) 私はその人が来た時にご飯を食べていた。[時間節]

a) Hann/hún kom þegar ég var að borða.
he/she.SG.NOM come.IND.PST.3SG when I.NOM COP.IND.PST.1SG INF eat.

b) Þegar ég var að borða, kom hann/hún.
when I.NOM COP.IND.PST.1SG INF eat.INF come.IND.PST.3SG he/she.SG.NOM

参考文献

入江浩司. 2007. 「現代アイスランド語の相互動詞と他動性」 角田三枝・佐々木冠・塩谷亨(編)『他動性の
言語的研究』 東京: くろしお出版

執筆者連絡先: moe.w.foux.d.artifice@gmail.com

原稿受理: 2019年5月7日